

Verhandelingen

Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel

Verschijnt driemaal per jaar - 15e jaargang nr 1 - april 2011

Inhoud

Mensenhandel en mensenrechten 2

EU begint website over mensenhandel 2

Karmelieten tegen mensenhandel 4

CNN start wereldwijd initiatief tegen moderne slavernij . . 4

Klant moet prostituee gaan checken 5

Een sfeerimpressie . 8

Strengere EU-regels tegen mensenhandel 8

Minister Opstelten ziet af van prostitutiepas 12

Tong Tong Festival 12

De Super Bowl en sekshandel 12

'Niet blijven staan voor een winkelruit 13

Medewerkers hotels leren prostituees te herkennen 14

Informatiekaart voor mensen in de prostitutie 14

"Rechtvaardigen weten te weinig over uitbuiting" 15

Mensenhandelaar voortaan voor gespecialiseerde rechtbank 15

De link tussen goedkope tomaten en mensenhandel 15

Tijdens de viering van Internationale Vrouwendag reikte Nationaal Rapporteur mw. Dettmeijer het eerste exemplaar van de DVD SARI uit aan een Indonesische zuster. Sandra Reemer presenteerde de dag. (foto Arie Kuil)

- **Paasgedachte: Beslissend is waarvóór je opstaat** (p 2)
- **De Bezieling: Carlos Meesters** (p 3)
- **Bosch in Den Bosch** (p 5)
- **Nieuw redactielid gezocht** (p 5)
- **Internationale Vrouwendag 2011** (p 6)
- **Sari, een Indonesisch verhaal over mensenhandel** (p 9)
- **SRTV Loterij** (p 9)
- **Expositie vrouwen in beeld** (p 10)
- **Eerste postzegel SRTV uitgereikt** (p 10)
- **Zusters voor zusters** (p 11)
- **Column Coks van Eysden** (p 16)

De SRTV is een ANBI, een door de belasting goedgekeurde 'Algemeen Nut Beogende Instelling'. Dit betekent dat giften aan de SRTV van de belasting afgetrokken mogen worden.

Beslissend is waarvóór je opstaat

Wij hadden zó gehoopt dat het iets zou worden, weet je nog, maar nu ... Het is al de derde dag.

Wel, over dat gevoel gaat Pasen. Het is een verhaal over ineenstorting van dromen en perspectieven, over verlamingsverschijnselen en apathie, over: "Ik durf de straat niet meer op", en: "Ik streel je nog wel, maar voel je niet meer".

Pasen gaat over de dood van mensen die samen op een weg lopen en elkaar niets meer te zeggen hebben; mensen die ergens op een kluitje in een zaal zitten, deuren en gordijnen dicht, en niets meer durven verwachten; mensen die denken: 't Wordt toch niks, op school niet, thuis niet, met het werk niet, tegen

Mw. Leni van Marion

de kerncentrales niet, voor de vredesbeweging niet, voor de strijd tegen vrouwenhandel niet en voor Amnesty niet, 't haalt allemaal niks uit'.

Over die dood gaat Pasen. Het verhaal is dan zo brutaal en zo koppig om te zeggen dat een mens daaruit kan opstaan. Het zegt dat inderdaad op de meest brute en ongeloofwaardige wijze. Als een blikseminslag. Die twee daar op die weg hebben niet eens de tijd meer om te eten: zij zien opeens dat zij niet mogen blijven zitten.

Naar fragment van een preek in de Dominicus-gemeente in Amsterdam, geciteerd in 'De Kruisweg van Woensdrecht', blz. 89, uitgave: De Horstink, z.j.

EU begint website over mensenhandel

BRUSSEL – De Europese Commissie heeft op 21 december 2010 een website over mensenhandel gelanceerd. De site moet bijdragen aan de strijd tegen de mensenhandel.

Bezoekers kunnen er onder meer informatie vinden over de manier waarop mensenhandel in de EU wordt aangepakt. "De strijd tegen mensenhandel is een van mijn topprioriteiten. Ik hoop dat de website die we vandaag

lanceren daarbij een belangrijke rol zal spelen", aldus Europees Commissaris Cecilia Malmström (Binnenlandse Zaken).

Nationale pagina's

Op de website zullen naast Europese informatie ook nationale pagina's te vinden zijn met informatie over zaken als wetgeving, slachtofferhulp en preventieve maatregelen.

Vorige week besloot het Europees Parlement dat de EU mensenhandel strenger gaat aanpakken. Daders moeten rekening houden met hogere straffen. Slachtoffers krijgen meer hulp en een betere bescherming.

ANP, 21 december 2010

<http://ec.europa.eu/anti-trafficking/index.action>

Mensenhandel en mensenrechten

Diverse organisaties tegen mensenhandel kunnen bevestigen dat veel maatregelen om deze handel tegen te gaan de mensenrechten van slachtoffers vaak niet respecteren of beschermen.

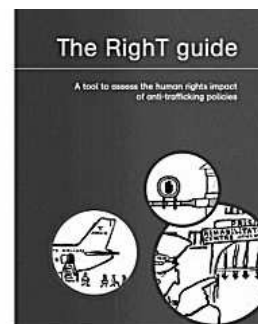
De Right Guide helpt organisaties om vast te stellen welke effecten wetten en maatregelen hebben op de mensenrechten van slachtoffers. Met deze handleiding kunnen organisaties gericht reageren op verkeerd uitpakkende maatregelen tegen mensenhandel. De Right Guide werd in december 2010 geïntroduceerd.

Overheden leggen de prioriteit van hun beleid meestal bij het vervolgen en straffen van mensenhandelaars terwijl aan de mensenrechten van slachtoffers minder aandacht wordt besteed. Het komt zelfs voor dat anti-mensenhandel wetgeving zeer negatief kan uitpakken voor de rechten van slachtoffers.

Om deze gevolgen in kaart te brengen kunnen organisaties zelf aan de slag gaan met de Right Guide. Met behulp van deze methode wordt stap voor stap duidelijk welke maatregel welk effect heeft. Vooral voor de posi-

tie van sekswerkers en ongedocumenteerde werknemers kunnen de gevolgen van regelgeving zeer groot zijn.

Organisaties die met deze methode willen werken kunnen de Right Guide downloaden.

<http://www.humanrightsimpact.org/trafficking>

“Slavernij met mooi geverfde lippen” (Carlos Mesters, 2011)

Carlos Mesters

De bijbel in dienst van de strijd tegen mensenhandel

Je kunt gerust zeggen, dat de Nederlandse karmeliet, Carlos Mesters, Braziliaan is met de Brazilianen. Hij was leerling op het klein seminarie van de karmelieten in het Overijsselse Zenderen, toen hem, 17 jaar jong, gevraagd werd zijn middelbare studie voort te zetten in Brazilië. Hij vertrok in januari 1949. Daar trad hij in bij de karmelieten, volgde de priesteropleiding en vervolgde in 1954 zijn theologiestudie in Rome. Na zijn priesterwijding in 1957 studeerde hij daar en in Jeruzalem bijbelwetenschap. Hij promoveerde in 1963 op een proefschrift over het bijbelboek Exodus. Op het groot seminarie van de karmelieten in Brazilië ging hij exegetische doceren. Hij kreeg contact met priesters en religieuzen die het opnamen voor de armen. Onder hen waren de dominicaan frei Betto, een bekende bevrijdingstheoloog, en Mgr. Helder Camara, aartsbisschop van Recife. In 1979 richtte hij een oecumenisch Centrum voor Bijbelstudies op. Daar werden mogelijkheden ontwikkeld om de bevrijdende boodschap van de bijbel in handen te geven van de gewone mensen uit de basissgemeenschappen. Voor hen organiseerde hij ook talloze bijeenkomsten rond de bijbel in heel Brazilië.

Motivatie vanuit de bijbel

Het is dus niet zo vreemd, dat de vrouwelijke religieuzen in Brazilië Carlos hebben gevraagd of hij hen kon helpen meer motivatie vanuit de bijbel te geven voor hun activiteiten tegen mensenhandel. In navolging van groepen religieuzen in Europa, die zoals de SRTV zich inzetten om vrouwenhandel te bestrijden, hebben de religieuze zusters in Brazilië deze taak op zich genomen. Ook andere vrouwenorganisaties hebben zich bij hen aangesloten.

Met de bijbel in zijn hoofd

Arie Kuil is een medebroeder van Carlos Mesters. Arie is lid van het bestuur van de SRTV en zet zich met hart en ziel in voor het werk van deze stichting: de bestrijding van de vrouwenhandel. Pater Mesters is op het ogenblik in Nederland en Arie Kuil heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om een gesprek met hem te hebben.

Toen Carlos gevraagd werd om iets te schrijven dat de strijd van de religieuzen tegen vrouwenhandel meer diepgang kon geven, heeft hij onmiddellijk ja gezegd. “Als er één thema belangrijk is in de hele bijbel, dan is het wel de menselijke waardigheid”, zegt Mesters. “Dat zit gewoon in het bewustzijn van mensen. Ik ging luisteren in groeps gesprekken van de zusters ‘met de bijbel in mijn hoofd’. Als je bij een piano op een toets drukt komt er muziek uit; de bijbel zit zo in mijn kop dat als je mij iets vertelt er allemaal beelden uit de bijbel naar voren komen: van de exodustijd, van Esther, van verschillende andere vrouwen in het Oude en Nieuwe Testament. Voorbeelden om ons te helpen. Een verhaal in het licht van dit thema, om deze strijd vol te houden. Want ook deze situaties van vandaag helpen ons om de bijbel beter te verstaan. En de bijbel

helpt ons om betere fundamenten te geven aan wat we doen, waar we mee bezig zijn.”

Carlo Mesters,
op bezoek in
Nederland,
2011

Een boekje van Carlos Mesters leidt tot een mapje met brochures in Nederland

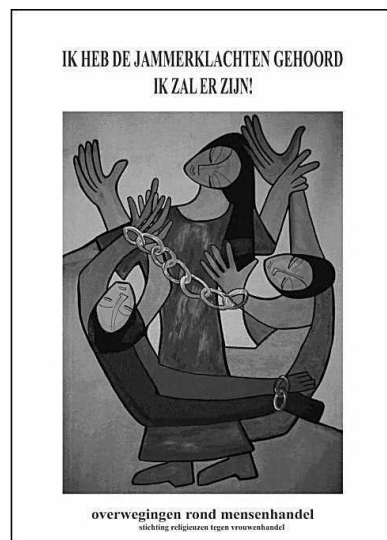
Zo groeide al luisterend naar de zusters en al zoekend naar verdiepende bijbelgedeelten geleidelijkaan een boekje.

Bestuur en staf van de SRTV vonden het boekje zo waardevol, dat zij het hebben laten vertalen. Daarna is de inhoud verwerkt in vijf brochures en toegesneden naar de Europese situatie. Leidraad vormen de overwegingen van Carlos Mesters.

Arie Kuil merkt in het gesprek met Carlos Mesters op, dat volgens hem de mooie overwegingen in zijn boekje wel erg veel geardeerd zijn met bijbelteksten. Carlos vindt het prima, dat die bijbelcitaten uit zijn overwegingen verwijderd zijn en het geheel is aangepast aan Europese situaties. Hij zegt: “Maar ik vind het heel mooi. Jullie hebben het vertaald naar Europa

toe, naar de hele wereld toe.” (de brochures zijn ook in het Engels uitgegeven. G.L.) “Hier is de situatie anders, dus je taal moet ook anders zijn. Een hoed moet gemaakt zijn naar de grootte van het hoofd. Jullie hebben de hoed een beetje veranderd zodat die beter past. Dus is het goed dat jullie die citaten eruit hebben gehaald, als de tekst maar blijft bestaan zoals die bedoeld is.”

Mesters heeft veel waardering voor de Nederlandse uitgave. De tekeningen vinden ook de religieuzen in Brazilië mooi. Ook daar wordt wel gewerkt met brochures van

enkele bladzijden. "Onze groepen gaan volgend jaar door en dan gaan ze misschien jullie boekjes gebruiken."

Perversiteit

Hoeveel mensen er in Brazilië verhandeld worden weet Mesters niet. Hij denkt dat het vaak gaat om mensen die aan de zelfkant van de maatschappij leven. Vooral meisjes en vrouwen worden gedwongen in de prostitutie te werken. Ze laten zich verleiden door de belofte dat er veel geld te verdienen valt. Dat leidt tot echte slavernij 'met mooi geverfde lippen zodat niemand het opmerkt', maar dat is het ergste lijden dat je je kunt voorstellen.

Het is Carlos Mesters niet duidelijk waar de verhandelde jonge vrouwen en mannen terecht komen. Veelal in Brazilië zelf, maar ook er buiten. Er is veel geld mee gemoeid. De handel is dikwijls ingebed in toeristische organisaties. "De perversiteit die er achter zit. De zusters die hiertegen vechten weten precies wat er allemaal achter steekt. Als ik dat allemaal hoor tijdens de bijeenkomsten met de zusters dan denk ik: hoe is het bij God mogelijk!"

... en de mannen dan?

Arie Kuil vraagt zich af, waarom mannen zo weinig geïnteresseerd zijn in dit werk.

Carlos Mesters meent dat mannen wél interesse hebben voor de strijd tegen mensenhandel.

Ook in Brazilië ligt het initiatief vooral bij vrouwelijke religieuzen, maar er is één conferentie van religieuzen, waar-

in mannen en vrouwen samenwerken landelijk en in regio's. Hij kent de regio van Sao Paulo het beste en van die regio weet hij dat mannelijke en vrouwelijke religieuzen druk bezig zijn met dit thema. "Maar het moet gezegd worden: het initiatief komt van de vrouwen." Dat komt omdat vrouwen de pijn dieper kunnen meevoelen dan mannen, meent hij.

Meer mannen kunnen geïnteresseerd raken door er met hen over te praten, meent Mesters. "In het Portugees heb je hetzelfde woord voor met elkaar praten en bekeren, namelijk conversão. We kunnen mannen ertoe 'bewegen'. Als iemand ertoe bewogen is dan ziet hij het belang er wel van in. Over de rol van mannen met betrekking tot het kwaad staat ook iets in de bijbel: die oude mannen die wilden de vrouw veroordelen, maar Jezus zei: "Wie zonder zonde is mag een steen gooien".

Arie Kuil en Carlos Mesters zijn het er met elkaar over eens dat een wereldwijd netwerk van strijders tegen mensenhandel een goede zaak zou zijn, vooral via persoonlijke contacten.

"Met een net kun je vissen vangen, met een snoertje duurt het heel lang", zegt Carlos Mesters.

Arie en Carlos, twee karmelieten die enthousiast deelnemen aan de strijd tegen mensenhandel.

Gijs Lieferring, medewerker SRTV

Karmelieten tegen mensenhandel

Eind 2010 kwam een Internationale groep karmelieten bijeen in Dublin.

Tijdens deze bijeenkomst werd ruim aandacht geschonken aan klimaatverandering en mensenhandel. In verband met de

dag van de mensenrechten werd in december 2009 een brochure uitgegeven over mensenhandel. Ook in CARMENGO, het informatieblad van de Carmel NGO, wordt telkens aandacht besteed aan mensenhandel en klimaatverandering. In het blad werd uitgebreid verslag gedaan van het werk van de SRTV en vooral aan-

dacht besteed aan het mapje met theologische reflecties rond het thema mensenhandel van Carlos Mesters.

In 2011 zal deze groep een boekje uitgeven met informatie en standpunten over het klimaat, de mensenrechten en de godsdienstvrijheid.

www.karmel.nl/index.php?id=36

CNN start wereldwijd initiatief tegen moderne slavernij

CNN start met het CNN Freedom Project: Ending Modern Slavery, een wereldwijd initiatief waarmee CNN International in het jaar 2011 het probleem van moderne slavernij op de kaart wil zetten. CNN gaat haar globale netwerk gebruiken om de verschrikkingen van de hedendaagse slavernij onder de aandacht te brengen en de mensenhandel en uitbuiting een halt toe te roepen. Daarnaast wil zij met dit initiatief de slachtoffers een stem te geven.

"Het is onze journalistieke overtuiging dat dit onderwerp op dit moment het grootste verborgen Breaking News is en CNN is van plan daar verandering in te brengen", aldus Tony Maddox, executive vice president en managing director van CNN International. "De wreedheid van degenen die verantwoordelijk zijn voor mensenhandel is ongekend en moet gestopt worden. Wij zullen niet alleen berichten over de verantwoordelijke, maar ook over de vele moedige mensen en organisaties die onafgebroken strijden tegen de mensenhandel."

In de loop van het jaar zal CNN, met de focus op oplossingsgerichte informatie en analyses, het thema uitdiepen in verschillende programma's en documentaires, waaronder enkele bekroonde afleveringen van World's Untold Stories. In deze startweek zal CNN meerdere malen per dag aandacht besteden aan het thema.

Om zoveel mogelijk mensen te bereiken werkt CNN International nauw samen met CNN.com waarbij ook kijkers een belangrijke rol kunnen spelen. De CNN Freedom Project site, www.cnn.com/freedom, is gericht op educatie, informatie en op het ontrafelen van de schimmige constructies van criminele organisaties die zich bezighouden met mensenhandel.

Persbericht CNN, 10 maart 2011

Bosch in Den Bosch

Donderdag 2 december 2010 werd de laatste SRTV-vrijwilligersbijeenkomst van dat jaar gehouden. Deze keer was het Jheronimus Bosch Art Center in Den Bosch als lokatie gekozen.

Het was spannend of iedereen Den Bosch zou kunnen bereiken. Het was die dag bitterkoud, en spiegelglad omdat het 's ochtends flink begon te sneeuwen! De meeste SRTV-ers lieten zich echter door het barre weer niet tegenhouden.

Uiteraard begonnen we de dag, zoals het hoort in deze stad, met even bijpraten onder het genot van een kop koffie en een bossche bol van Jan de Groot. Daarna werden we in twee groepen rondgeleid.

Wie dit Art Center bezoekt om originele werken van Jeroen Bosch te zien, komt bedrogen uit: er hangt geen enkel origineel werk. Maar de reproducties op ware grootte die in de galeriekamers hangen, zijn niet minder indrukwekkend. Jeroen schildert zijn raadselachtige kijk op de wereld. In het leven van de middeleeuwen speelden de zeven hoofdzonden een belangrijke rol: luiheid, wellust, gierigheid, jaloezie, vraatzucht, woede en ijdelheid. Hij laat dan ook een wereld zien van zondige mensen en duivelse monsters. Het is een waarschuwing voor iedereen die naar zijn werk kijkt: zo moet je niet leven.

Dat Jeroen Bosch nog steeds een inspirator is voor andere kunstenaars blijkt uit de wandtapijten die in de expositieruimte hangen. Ze zijn gemaakt door de gebroeders Mierzejewski die tot de grootste Poolse kunstschilders van de twintigste eeuw behoren. De tapijten tonen details uit de schilderijen van de grote meester.

Het Jheronimus Bosch Art Center is gevestigd in de voormalige Sint-Jacobskerk aan de Hinthamerstraat. De in-

richting is in perfecte harmonie met het gebouw. In een tijd van kerken sluiten, slopen, of ombouwen tot orangerie, supermarkt o.i.d. is het een verademing om te zien dat het ook anders kan. Dit kerkgebouw is met respect aangepast.

Indrukwekkend is het panorama dat de toren biedt: op veertig meter hoogte kan men genieten van een geweldig uitzicht over de stad met haar kloosters en kerken, het middeleeuwse stratenplan, maar ook de wijken die buiten de vesting ontwikkeld zijn.

Zicht vanuit het Jheronimus Bosch Art Center op de besneeuwde kathedraal

Wie dat wilde, kon na de officiële rondleiding nog afdalen in de kelder waar het atelier van Jeroen Bosch is nageemaakt, of even snuffelen in het winkeltje met een ruime keuze aan boeken, beeldjes en kaarten. De dag werd afgesloten met een gezellige lunch.

2 december 2010: Bosch in Den Bosch. Zeer geslaagd!

Lucy Tillemans, medewerker SRTV

Gelezen

Klant moet prostituee gaan checken

Een klant die wil afspreken met een prostituee moet voortaan eerst bellen met een centraal meldpunt. Hij moet dan nagaan of zij oud genoeg is en of zij werkt uit vrije wil. Wie dat nalaat, is strafbaar.

Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie stelt dat voor aan de Tweede Kamer. Hij wil op die manier uitbuiting en mensenhandel tegengaan. Tweede Kamer en kabinet proberen al lange tijd misstanden in de seks-

branche tegen te gaan. In de Kamer lijkt een meerderheid voor het plan te zijn. GroenLinks en D66 zijn niet overtuigd. Ook de ChristenUnie wil meer uitleg van Opstelten.

ANP, 16 maart 2011

Nieuw redactielid gezocht

De redactie van het blad *Verhandelingen* is een kleine maar dynamische groep. Door ziekte van enkele redactieleden zijn we op zoek naar uitbreiding.

Ben je geïnteresseerd in taal, wil je opkomen voor slachtoffers van mensenhandel en kun je zo'n 6 keer per jaar een middag of ochtend een vergadering bijwonen, neem dan contact op met de redactie van *Verhandelingen*. srtv@srtv.info t.a.v. de redactie.

Internationale Vrouwendag 2011

In het kader van haar 20-jarig bestaan organiseerde de SRTV in samenwerking met de Unie NKV op 3 maart een feestelijke middag bij gelegenheid van de viering van Nationale Vrouwendag. Vijf dagen te vroeg, maar 8 maart viel dit jaar op carnavalsdinsdag en dan is het onmogelijk om in Den Bosch een geschikte lokatie te vinden. Maar juiste datum of niet: het was een geweldige middag!

Opening

De middag begon in een ongedwongen sfeer. Er was gelegenheid om diverse kraampjes te bezoeken en vooral om elkaar te ontmoeten. Dit alles onder het genot van koffie, thee en broodjes.

Na dit informele deel opende Sandra Reemer de manifestatie in een volledig bezette zaal.

Mw. Dettmeijer, nationaal rapporteur mensenhandel

Nationaal Rapporteur Mensenhandel

Als eerste sprak mevrouw Corinne Dettmeijer, Nationaal Rapporteur Mensenhandel. Het is haar taak te rapporteren over de aard en omvang van mensenhandel in Nederland en over de effecten van het beleid op dit terrein. Tot 2005 vielen alleen slachtoffers van seksuele uitbuiting onder mensenhandel. Het Europese Hof had echter in 2000 al een ruimere definitie van mensenhandel geformuleerd. In 2006 trad een nieuw artikel van het Wetboek van Strafrecht in werking en daarmee werd de Nederlandse wetgeving betreffende mensenhandel in overeenstemming gebracht met de afspraken zoals vastgelegd door het Europese Hof. Nederland zet fors in op preventie en aanpak. Daarbij is het uiteraard heel belangrijk dat politie en justitie gedegen kennis hebben van alle in de wet vastgelegde formuleringen inzake mensenhandel. Maar aan de hand van een concreet voorbeeld toonde mevrouw Dettmeijer aan dat het zeker zo belangrijk is dat er slachtofferkennis is. Voorlichting hierover aan rechters, officiële instanties, politie etc. blijft een voortdurende bron van aandacht.

Kariboe Bibi

Sandra Reemer ging daarna in gesprek met mevrouw Lerina Kwamba, projectleider van Kariboe Bibi (Swahili voor 'Welkom Vriendin'). Kariboe Bibi is onderdeel van STEK, een diensten- en uitvoeringsorgaan van de Protestantse gemeente in Den Haag.

Mw. Kwamba, projectleider 'Kariboe Bibi'

Het is een centrum voor en door Afrikaanse vrouwen en heeft tot doel vrouwen uit hun isolement te halen: vrouwenemancipatie, integratie en participatie in de Nederlandse samenleving zijn daarbij de kernwoorden. Door elkaar te ontmoeten, steunen, stimuleren en inspireren komen talenten naar boven. Zo kunnen de Afrikaanse vrouwen andere vrouwen laten proeven van de rijkdom van de Afrikaanse cultuur. De activiteiten die gehouden worden zijn heel divers: van Nederlandse les, moeder-kindmiddagen, fiets- en computerles tot kookworkshops. Kariboe Bibi helpt vrouwen hun eigen kracht te ontdekken. De drijfveer van mevrouw Kwamba is het feit dat zij vertrouwenspersoon kan en mag zijn voor Afrikaanse immigranten, asielzoekers, vrouwen zonder verblijfsvergunning en ook voor slachtoffers van geweld. Haar motto is: doe elke dag iets belangrijks voor een ander.

E-Quality

Mevrouw Joan Ferrier, directeur van E-Quality was de laatste spreker. E-Quality is een kenniscentrum met als doel het bevorderen van gelijke behandeling, individuele ontplooiing en gelijkwaardige ontwikkeling van alle mensen. De Nederlandse samenleving heeft altijd een grote diversiteit gekend: migrantenstromen zijn van alle tijden.

Mw. Ferrier, directeur E-Quality met Sandra Reemer

Belangrijk is dat met name de migrantenvrouwen hun talenten, krachten en kwaliteiten kunnen ontwikkelen. Omdat vrouwen zorgen voor de verbinding van de generaties, moet zichtbaar gemaakt worden wat zij tot stand

kunnen brengen. Mevrouw Ferrier verduidelijkte met cijfermateriaal de op gang zijnde ontwikkelingen en resultaten op o.a. de arbeidsmarkt. In haar afsluiting wees zij erop dat we nog meer gebruik moeten maken van de kracht, werklust en wijsheid van vrouwen als we de millenniumdoelen willen halen.

Jopie Jonkers op de harp

Intermezzo's

De muzikale intermezzo's werden verzorgd door Jopie Jonkers. Zij bracht enkele Zuid-Amerikaanse liederen ten gehore en begeleidde zichzelf daarbij op de harp.

Ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de SRTV is er een speciale postzegel gemaakt. Tijdens het eerste intermezzo werd deze aangeboden aan wethouder A. van Bussel die namens het gemeentebestuur aanwezig was.

Sari

Na de pauze vond de première plaats van SARI, een Indonesisch verhaal over mensenhandel. Het Wajang schimmenspel en de muziek gaven het universele thema een bijzondere lading. Van dit verhaal is een dvd gemaakt. Na afloop van de première werd de eerste dvd door mevrouw Dettmeijer aangeboden aan zuster Antonie die 500 exemplaren meeneemt voor de voorlichting in Indonesië. Elders in dit blad leest u meer over 'Sari'.

Sari, een Indonesisch slachtoffer mensenhandel

Afsluiting

De middag werd afgesloten met een hapje en een drankje.

Gelet op de reacties van de deelnemers was deze middag een zeer geslaagde viering van Internationale Vrouwendag.

Lucy Tillemans, medewerker SRTV

De zaal zat goed vol met ruim 250 aanwezigen

Veel Indonesische zusters ontmoetten elkaar

Het Wajangspel wordt begeleid door gamelan en harp

In de pauzes kon volop gekocht worden

Bij de kraampjes wordt goed gekocht, de opbrengst is voor Indonesië

Een sfeerimpressie

'Gelukkig is deze vrouw wel te vertrouwen'. Op de veelkleurige en bijzondere viering van het twintigjarige bestaan van de Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel, gaat het over uitbuiting maar nog meer over hulp en opvang.

De zaal wordt donker voor een eigenijdse wajangvoorstelling, geschreven door zuster Christa Hijstek, uitgevoerd door de kunstenares Shelly Lapré. De muzikale begeleiding is bijzonder: rechts op het toneel zit de Molukse gamelanspeler Ted Lekatompessy, links zit Jopie Jonkers met haar Europese harp. Zacht klinkt het geluid onder de dramatiek van het verhaal.

Hoofdpersoon Sari is een meisje van achttien in een arm dorpje, met een hoofd vol dromen over studie en een toekomst waarin ze haar ouders kan helpen. Een vriend van haar oom en tante belooft haar een baan in een restaurant in Maleisië. Daar aangekomen wordt haar paspoort afgepakt. Ze wordt gedwongen om te werken in een bordeel. Als het haar lukt om te ontsnappen, haalt degene die ze om hulp vraagt, de madam op. Ze vlucht opnieuw, en ten slotte wordt ze geholpen door een werkneemster van een hotel waar ze op de stoep zit ... Deze vrouw is wel te vertrouwen, en brengt haar in contact met de ambassade. Ze keert terug naar huis waar haar moeder elke dag voor haar gebeden heeft; het dromen heeft ze verleerd.

Als ik naar buiten loop, hoor ik nog de gamelan en de harp. Mensen van over de hele wereld, uit Europa en uit Azië bieden hulp, zorgen voor opvang. Na twintig jaar kan de stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel waarschijnlijk nog niet worden opgeheven. Maar we wensen dit internationale netwerk toe dat het kan blijven helpen: mensenhandel voorkomen, en zorgen voor opvang van slachtoffers uit de hele wereld.

De voorstelling is te bestellen op DVD bij de SRTV en kost € 12,50 excl. verzendkosten.

*Joanne Seldenrath,
Unie van Nederlandse Katholieke
Vrouwenorganisaties*

Strengere EU-regels tegen mensenhandel

Het Europees Parlement heeft op 14 december in Straatsburg besloten mensenhandel strenger aan te pakken. Daders moeten rekening houden met hogere straffen, slachtoffers krijgen meer hulp en een betere bescherming. De strengere regels gelden voor mensenhandel in onder meer de seksindustrie, maar ook voor arbeidsuitbuiting in bijvoorbeeld de bouw, landbouw of huishoudelijke dienstverlening.

In de hele unie komt een minimum celstraf van vijf jaar en in bepaalde verzwarende omstandigheden tien jaar (zoals bij kinderuitbuiting). Uitlokking, deelneming, medeplichtigheid aan of de poging tot het uitvoeren van een dergelijk strafbaar feit wordt ook strafbaar gesteld.

Ruimere bescherming voor slachtoffers

Slachtoffers moeten een geschikte en veilige verblijfplaats krijgen, evenals materiële bijstand en, waar nodig, medische behandeling, met inbegrip van psychologische bijstand. Ook moeten slachtoffers van mensenhandel toegang hebben tot getuigenbeschermingsprogramma's en compensatieregelingen.

Jaarlijks worden honderdduizenden mensen verhandeld naar of binnen de EU. Veel slachtoffers worden uitgebuit voor prostitutie (43 procent, voornamelijk vrouwen en meisjes) of voor ongeschoold werk (32 procent).

www.europa-nu.nl, 15 december 2010

*Bestuur en medewerkers van de SRTV wensen
alle lezers van Verhandelingen een Zalig Pasen*

SARI, een Indonesisch verhaal over mensenhandel

In Indonesië werkt zuster Antonie (van de zusters van de Choorstraat in Den Bosch) hard aan de preventie en voorlichting rond mensenhandel. In de afgelopen jaren heeft ze ruim 500 zusters opgeleid die in de dorpen en steden voorlichting geven, slachtoffers opvangen en deze vrouwen een nieuwe vorm van inkomsten bieden.

Om de zusters in Indonesië te helpen met hun taak besloot de SRTV tijdens haar 20-jarig jubileum een dvd te maken, geschikt voor voorlichting in Indonesië. Daarom werd het verhaal in de vorm van een gemoderniseerd wajangspel uitgevoerd.

Het verhaal gaat over Sari, een 18-jarig meisje uit een straatarm gezin dat op Midden-Java woont. Een 'vriend' weet werk voor haar in een restaurant in Maleisië. Daar moet ze echter als prostituee werken, een hard bestaan waarin lichamelijk geweld niet geschuwd wordt.

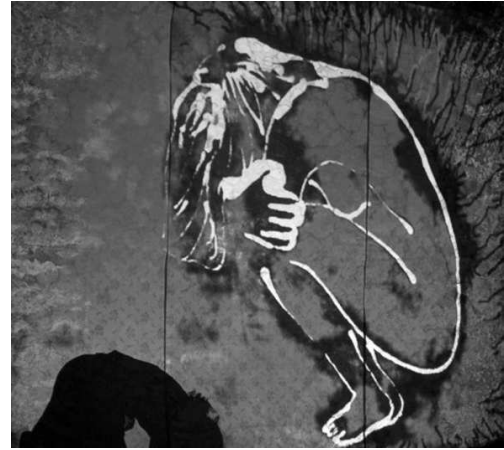
Sari weet te vluchten en met de hulp van een organisatie komt ze weer thuis. Maar van de vrolijke, spontane Sari is niets meer over. Haar leven is kapot, alle dromen zijn vervlogen.

Niet uitzonderlijk, maar wel bijzonder

Het verhaal van Sari is op zich niet uitzonderlijk: helaas zijn er vele meisjes zoals Sari. Maar de presentatie van het verhaal maakt het tot iets bijzonders. De sobere tekst,

de kleuren, het Wajang schimmenspel en de indringende klanken van de muziek maken Sari's machteloosheid, angst en wanhoop zichtbaar en hoorbaar. Dát maakt het verhaal bijzonder.

Het verhaal dat geschreven is door zr. Christa Hijstek wordt verbeeld door Shelly Lapré die er haar eigen Indiëse achtergrond in heeft verwerkt. Ted Lokatompessy (gamelan) en Jopie Jonkers (harp) zorgen voor de muziek.

Opvoeringen en DVD

De première van Sari vond op 3 maart jl. plaats tijdens de viering van Internationale Vrouwendag, die door de SRTV werd georganiseerd in het kader van haar 20-jarig bestaan.

Het verhaal wordt nog enkele keren opgevoerd in het theater en bij verschillende pasar malams. Om een zo groot mogelijk publiek kennis te laten nemen van de voorstelling is er in opdracht van de SRTV ook een DVD van gemaakt waarop de voorstelling te zien is met begeleidende tekst in het Nederlands, Engels en Bahasa Indonesia.

Lucy Tillemans, medewerker SRTV

*U kunt de DVD bestellen bij:
SRTV, Sint Janssingel 92, 5211 DA 's-Hertogenbosch
srtv@srtv.info – tel: 073 615 4444
De prijs is € 12,50 exclusief verzendkosten.*

SRTV jubileumloterij

Vanwege het 20-jarig bestaan verkoopt de SRTV vanaf januari 2011 loten a € 2,- per lot. De trekking zal gehouden worden op vrijdag 20 mei 2011.

De hoofdprijs is een weekend weg in eigen land voor twee personen. Verder zijn er nog vele mooie prijzen te winnen! Loten zijn tot 19 mei te bestellen bij de SRTV of te koop tijdens de verschillende bijeenkomsten.

De winnende loten zijn vanaf 21 mei te vinden op onze website: www.srtv.info

Mocht u in de gelegenheid zijn om loten te verkopen in uw omgeving (bijv. kerk, school, vereniging) maken wij graag van deze gelegenheid gebruik.

20 jaar Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel	
<i>SRTV Jubileum loterij</i>	<i>SRTV-jubileum loterij</i>
No. 0001	No. 0001
	Hoofdprijs: <i>weekend weg in eigen land voor 2 personen</i>
	Daarnaast zijn er vele mooie prijzen te winnen
	Prijs per lot: € 2,00 Aantal loten: 5000
	De opbrengst komt ten goede aan het werk van de SRTV
Naam _____	De trekking vindt plaats op vrijdag 20 mei 2011 Winnende loten worden op de website van de SRTV gepubliceerd
Telefoon _____	Inlichtingen: SRTV, St. Janssingel 92, 5211 DA Den Bosch, tel. 073 6154444, www.srtv.info Vergunning verleend bij besluit van B en W, gemeente 's Hertogenbosch BZ/OOV 103050350

Expositie vrouwen in beeld

In het kader van de festiviteiten rond het 20-jarig jubileum van de SRTV werd samen met kunstenaar Trees Wasch-Utama een tentoonstelling van haar kunstwerken georganiseerd.

Mw. Trees Wasch-Utama en
Zijne Excellentie Dhr. Lasro Simbolon

Trees is een vrouw die in Indonesië werd geboren en nu al vele jaren in Nederland woont. Enkele jaren geleden liep ze, na een ongeluk, een dwarslaesie op. De revalidatie deed Trees in 'De Boog' waar bleek dat ze onvermoede talenten als kunstenaar heeft.

Trees begon te boetseren, beeldhouwen en schilderen. Ze heeft een groot aantal prachtige kunstwerken gemaakt. Deze kunstwerken werden in maart tentoongesteld in Cultureel Centrum Orion in Rotterdam. De feestelijke

opening werd verricht door Zijne Excellentie Dhr. Lasro Simbolon, minister counsellor Ambassade Indonesia. Er was een Balinese modeshow waarna danseres Yuni Harkema een Balinese dans opvoerde. De dag werd muzikaal omlijst met Indonesische muziek door het Sawitri Trio.

Trees heeft besloten met haar kunst en met haar talent vrouwen in Indonesië te helpen. Daarom heeft ze alle kunstwerken ter beschikking gesteld aan het SRTV-project 'Sisters for Sisters Indonesië'. De kunstwerken konden gedurende de tentoonstelling gekocht worden en bij de afsluitende manifestatie op 27 maart werden haar werken en andere Indonesische kunstwerken geveild voor dit mooie doel.

Ivonne van de Kar, coördinator SRTV

Kunstwerk van Mw. Wash-Utama

Eerste postzegel SRTV uitgereikt

De Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel (SRTV) en de Unie Nederlandse Katholieke Vrouwenbeweging (Unie NKV) vierden op 3 maart Internationale Vrouwendag in de Verkade-fabriek in 's-Hertogenbosch.

Tijdens de feestelijke middag ter gelegenheid van de viering van Internationale Vrouwendag op 3 maart werd aan dhr. Van Bussel, wethouder van welzijn en zorg in 's-Hertogenbosch, de eerste SRTV-postzegel uitgereikt. Met de uitgifte van deze postzegel wil de stichting aandacht vragen voor het feit dat vrouwenhandel overal ter wereld voorkomt. De SRTV is al 20 jaar actief in de strijd tegen dit grote onrecht.

Deze officiële TNT postzegel vertegenwoordigt een waarde van € 0,46 (postzegel 1) en is voor alle binnenlandse post te gebruiken.

1 vel van 10 plakzegels € 4,60 (+ verzendkosten).

1 rol van 100 plakzegels € 46,00 (+ verzendkosten).

U kunt de zegels bestellen bij de SRTV.

Tijdens de feestelijke middag reikt SRTV-bestuurslid Hilly Merx de eerste postzegel uit aan wethouder Van Bussel.

Het motto van de SRTV:

'Niet alleen de dromen die we delen zijn belangrijk maar ook het werk dat we samen doen.'

Een goede tip:

Gooi na lezing deze 'Verhandelingen' niet bij het oud papier, maar geef deze ter kennismaking door aan vrienden, bekenden of familie.

Zusters voor Zusters

SRTV-Jubileumproject Sisters for Sisters Indonesië

Op een grijze maandagmiddag in februari staat de hal van het Moederhuis van de Zusters van Liefde vol met Indonesische kunstvoorwerpen, afkomstig van zusters die in Indonesië hebben gewoond en gewerkt. De kleurige spullen zijn bestemd voor het jubileumproject Sisters for Sisters - Indonesië van de Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel (SRTV).

Kunstkenner Peter Dullaert en Zr Zita van Paassen bekijken en taxeren alle ingezamelde Indonesische voorwerpen.

De landelijke Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel (SRTV) is al twintig jaar actief in de strijd tegen vrouwenhandel en uitbuiting. Zowel in Nederland als in het buitenland werkt dit netwerk van religieuzen aan preventie en bewustwording op dit gebied. "In Nederland bijvoorbeeld besteden we de laatste jaren in onze voorlichting op scholen, bij vrouwenorganisaties en kerken, steeds meer aandacht aan het fenomeen 'loverboys'. Dit zijn jongens die met een vlotte babbel zorgen dat meisjes verliefd op ze worden en hen vervolgens de prostitutie in praten", vertelt Elma van den Nouland, beleidsmedewerker bij de SRTV.

"Ook ondersteunen wij kleinschalige projecten in het buitenland waar slachtoffers van mensenhandel worden opgevangen en begeleid. In voorgaande jaren hebben wij onder andere projecten ondersteund in Thailand, Nigeria, Chili en Albanië. In ons jubileumjaar ondersteunen wij het project van de religieuzen tegen mensenhandel in Indonesië: Sisters for Sisters – Indonesië."

Sisters for Sisters – Indonesië

Sisters for Sisters – Indonesië is de verzamelnaam voor verschillende projecten in Indonesië die gericht zijn op slachtoffers van mensenhandel. "Zo zijn er opvanghuizen voor slachtoffers van mensenhandel. In Indonesië wordt een groot aantal vrouwen geronseld voor de seksindustrie. Meestal worden deze vrouwen naar andere eilanden verhandeld, waar zij niemand kennen. Wanneer zij aan hun moeilijke situatie weten te ontsnappen, worden zij opgevangen in één van de opvanghuizen en krijgen daar de gelegenheid om tot rust te komen en aan hun reïntegratieproces te beginnen."

Om de vrouwen nieuwe kansen te geven voor een betere toekomst, zijn op verschillende eilanden bovendien pro-

jecten gestart om hen een vak te leren. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn een weverij waar vrouwen mooie Indonesische producten leren maken en een project waar vrouwen van gerecycled plastic weer nieuwe producten maken. "De vrouwen leren vaardigheden en krijgen inkomsten door de verkoop van door hen gemaakte producten. Hierdoor kunnen zij zelf in hun levensonderhoud voorzien. Dit maakt hen zelfbewuster en minder afhankelijk van anderen."

Daarnaast wordt door de zusters op de verschillende eilanden van Indonesië voorlichting gegeven, voornamelijk aan jongeren en vrouwen, om hen bewust te maken van de mensenhandel die in hun land gaande is.

"Maar ook in Nederland zijn Indonesische slachtoffers van mensenhandel aangetroffen", geeft Elma aan. "In 2009 waren in ons land 35 Indonesiërs onder erbarmelijke omstandigheden tewerkgesteld als kroepoekbakkers. Zij verdienden € 200 per maand waarvan zij nog € 125 kwijt waren aan kost en inwoning. Het vermoeden bestaat dat dit slechts het topje van de ijsberg is en dat enkele honderden slachtoffers Nederland zijn binnengesmokkeld en uiteindelijk in de illegaliteit terechtgekomen zijn."

Als zusterorganisaties hebben de religieuzen in Nederland en Indonesië de handen ineengeslagen en vragen in 2011 speciaal aandacht voor de situatie in Indonesië. Speciaal daarvoor heeft de SRTV de theaterproductie 'Sari, een Indonesisch verhaal over mensenhandel' laten maken. De voorstelling vertelt het verhaal van het meisje Sari. Ze wordt onder valse voorwendselen naar Maleisië gebracht door iemand die ze vertrouwt. Daar aangekomen wordt ze slachtoffer van mensenhandel. Het verhaal van Sari wordt op typisch Indonesische wijze verteld en verbeeld, onder meer met een schimmenspel van wajangpoppen.

Drie zusters die aanwezig waren op 3 maart vertellen: "Een indrukwekkend verhaal en prachtig uitgevoerd. Je weet wel dat vrouwenhandel bestaat, maar door deze vertelling ervaar je wat vrouwen in zo'n situatie kunnen doormaken. We hebben ook genoten van het harp- en gamelanspel dat het verhaal muzikaal ondersteunt. Het lied van de bevrijding was werkelijk schitterend mooi."

De drie zijn onder de indruk van de enorme inzet van de vrijwilligers van de SRTV. "Niet alleen religieuzen, maar ook veel leken zetten zich in voor de strijd tegen mensenhandel. Deze middag maakte duidelijk zichtbaar dat de SRTV structureel wordt gedragen door actieve leken. Er waren meer dan driehonderd vrouwen aanwezig. De power die je dan proeft, dat is enorm!"

Financiële ondersteuning

Om het project Sisters for Sisters – Indonesië ook financieel te kunnen ondersteunen heeft de SRTV de afgelopen maanden een grote inzameling gehouden van Indonesische kunst. Een aantal congregaties, waaronder de Zusters van Liefde, heeft spontaan gereageerd op de oproep. "Er zijn veel spullen ingezameld en deze zullen op de verschillende pasar malams verkocht gaan worden. De eerste verkoop, op 3 maart tijdens de viering van Inter-

ationale Vrouwendag in 's-Hertogenbosch, heeft al € 1500 opgeleverd. Een mooie start, vindt Elma. Aan het eind van het jaar zullen we het totale bedrag bekend maken en de cheque overhandigen aan de zusters in Indonesië."

*Christien Roovers, eindredacteur blad
ZUSTERS van de Zusters van Liefde
www.scomm.nl www.TekstID.nl*

Gelezen

Minister Opstelten ziet af van prostitutiepas

Minister Ivo Opstelten (Veiligheid en Justitie) ziet af van de invoering van de peespas. Met de pas zou de prostituee aan een klant kunnen laten zien dat ze legaal werkt, maar op de pas bestond zowel in de Tweede Kamer als in de branche grote kritiek. Een prostituee moet zich elke drie jaar bij de gemeente laten registreren en krijgt vervolgens een pasje, zo luidde het voorstel waarover de Kamer overlegt met Opstelten. Maar de Kamer vreest onder meer dat de re-

gistratie veel legaal werkende hoeren juist de illegaliteit injaagt. De klant moet zich er wel van kunnen vergewissen of een prostituee legaal werkt, omdat bezoek aan een illegale sekswerker strafbaar is. Opstelten wil later nog gaan regelen hoe dit zonder pasje moet. Bij een bezoek aan een bordeel zou de klant kunnen nagaan of deze een vergunning heeft. Hij mag er dan van uitgaan dat de prostituee legaal werkt.

Register

Bij prostituees die buiten een bedrijf werken zou de klant telefonisch of via internet kunnen nagaan of ze geregistreerd staan. Van registratie wil Opstelten niet afzien, maar in het register komen niet meer naam en adres te staan, maar alleen nog een nummer. De hoerenloper zou aan de hand van dat nummer kunnen nagaan of de prostituee geregistreerd staat.

ANP, 10 februari 2011

Tong Tong Festival

Het Tong Tong Festival is het theaterprogramma van de Tong Tong Fair. In vijf verschillende theaters wordt een mix getoond van Oost en West in een modern en origineel programma. Het festival brengt artiesten, auteurs en wetenschappers van (inter)nationale faam naar Den Haag. Het produceert ook eigen multidisciplinaire producties en mengt muziek- en danstradities. Er zijn dagelijks vele tientallen lezingen, workshops, muziek- en dansvoorstellingen, toneelproducties en kookdemonstraties. Uw entreebewijs tot de Tong Tong Fair is inclusief een gratis theaterpasse-partout.

SARI: het door de SRTV gemaakte Wajangspel zal daar ook opgevoerd worden.

Grand Pasar

De Grand Pasar is de naam voor de beurs van de Tong Tong Fair. Een bezoek aan deze beroemde East-meets-West-beurs is een zintuiglijke reis waar geur, kleur en klank om voorrang strijden.

Bezoek de Grand Pasar! – SRTV stand: 1346

53e TONG TONG FAIR – Malieveld, Den Haag
25 Mei T/M 5 Juni 2011 – www.tongtongfestival.nl

De Super Bowl en sekshandel

De Super Bowl, het grootste sportevenement in de VS, wordt doorgaans niet geassocieerd met seks. Maar dit jaar maakten religieuze groeperingen die tegen porno en tegen mensenhandel strijden er gebruik van om hun standpunten kracht bij te zetten. De Super Bowl is uitgegroeid tot één lange party die een week duurt. Vorig jaar in Miami werd het aantal prostituees dat speciaal voor de gelegenheid uit andere

*Jay Ratliff
verleende zijn
medewerking
aan een
TV-spot tegen
sekshandel
©AFP*

streken kwam opdraven, geschat op tienduizend. Dat weet Time.com.

Ook bekende Amerikaanse Super Bowl-sterren werden ingeschakeld om tv-spotjes in te spreken tegen kinderprostitutie: "Echte mannen kopen geen kinderen", was zo'n slogan, ingesproken door Jay Ratliff van de Dallas Cowboys.

Reuters 7 februari 2011

'Niet blijven staan voor een winkelruit'

Onopgemerkt maakt de marechaussee op Schiphol jacht op mensensmokkelaars en gesmokkelden. Met succes. De vlucht uit Athene, aankomst 11.30 uur is getaxeerd als risicovlucht. Mensen uit Afghanistan, Irak, maar ook uit het onrustige Noord-Afrika zouden Griekenland kunnen gebruiken om verder Europa in te komen. Omdat Griekenland onder het Schengen-verdrag valt, kunnen reizigers zonder al te veel problemen de paspoortcontrole passeren. Daarom nemen de jongens van de grensbewaking van de Koninklijke Marechaussee (Kmar) de paspoorten van een aantal mensen bij de gate extra onder de loep. Ze zetten twee mannen apart, een man uit Albanië omdat wordt getwijfeld over zijn reisroute en een Soedanees omdat het vermoeden bestaat dat hij een vals reisdocument heeft.

Aan de andere kant van de gate zitten meer mensen van de Kmar, maar niemand die dat opmerkt. Want in hun dagelijkse kloffie vallen ze niet op. Niemand ziet dat ze een oortje in hebben en dat ze met elkaar kunnen communiceren zonder dat daar een telefoon aan te pas komt. Als je niet beter weet, denk je dat het reizigers zijn. Maar het zijn medewerkers van het Sluisteam van de Kmar, die speuren naar daders en slachtoffers van mensensmokkel en mensenhandel en illegale vreemdelingen. Het team is in 1994 opgericht, naar aanleiding van het Verdrag van Schengen waarbij mensen uit de aangesloten Europese landen zich vrij kunnen bewegen tussen die landen.

Doorvoerland

De 25 medewerkers van het Sluisteam kennen alle hoeken en gaten van de luchthaven en leggen wandelend flink wat kilometers af. Observaties kunnen uren duren, soms zelfs dagen. Maar het werk werpt z'n vruchten af. Vorig jaar halveerde het aantal aanhoudingen voor valse identiteitspapieren in verband met mensensmokkel, het waren er 41 tegen 82 in 2009. En er werden vorig jaar 29 mensensmokkelaars aangehouden, dat waren er in 2009 nog vijftig. Volgens André Hartman, teamleider van het Sluisteam, hebben internationale smokkelnetwerken dondersgoed in de gaten dat op Schiphol zeer scherp wordt gecontroleerd en zoeken ze daarom andere routes. "We werken vooral op basis van tips, informatiegestuurde meldingen, bijvoorbeeld van onze verbindingsofficieren in het buitenland en de IND."

Nederland is overigens een doorvoerland, populaire eindbestemmingen zijn de VS, Canada en Groot-Brittannië. Die scherpe controle heeft er voor gezorgd dat mensen-

smokkelaars hun werkwijze hebben veranderd. De smokelaar, met echte reisdocumenten, handelde voorheen de zaken rond de paspoortcontrole af, ook voor de gesmokkelde met een vals paspoort. Hij beantwoordde de vragen van de Kmar-mensen om de gesmokkelde uit de wind te houden. Beiden probeerden zo de grenscontrole te passeren. Hoe dat tegenwoordig gaat, wil Hartman niet zeggen.

Slachtoffers mensenhandel

Een andere groep die veel aandacht krijgt van het Sluisteam zijn mensenhandelaars en met name hun slachtoffers die onder valse voorwendselen naar Nederland worden gehaald om in de prostitutie te werken. Hartman: "Je moet je voorstellen dat die vrouwen voordat ze hier komen al een schuld zijn aangegaan bij de dader en dat hun familie verwacht dat ze geld gaan verdienen. Ze kunnen daarom vaak niet terug." Als mensen van het Sluisteam vermoeden dat een vrouw slachtoffer is van mensenhandel, gaan ze in gesprek met haar. Vorig jaar gebeurde dat 64 keer, wat resulteerde in zeven aangiftes en negen vrouwen kozen ervoor om de beschermde asielpcedure in te gaan waarbij ze in een safehouse worden geplaatst. De angst bij deze vrouwen is groot en het is niet makkelijk om ze ervan te overtuigen dat ze iets kunnen doen tegen hun pooier.

De jongens van de grensbewaking nemen de twee mannen die ze uit de rij hebben geplukt bij de Athene-vlucht, mee naar de afdeling Falsificaten. Kmar-medewerkers onderzoeken de paspoorten grondig en hun gegevens worden gecheckt. De Albanese mag snel gaan, bij de Soedanees duurt het wat langer. De man heeft geen handbagage, een paspoort vol stempels, volgens eigen zeggen vanwege zijn werk, slaapt bij een vriend in Amsterdam wiens adres hij niet heeft en reist straks via Egypte terug naar Soedan. Maar ook hij mag door. Wat hij niet weet is dat drie leden van het Sluisteam hem volgen tot hij uiteindelijk, met zijn vriend die hem kwam afhalen, in de trein is gestapt.

Traag reageren

Teamlid Peter vertelt dat het belangrijk is dat je niet alert reageert tijdens een observatie, maar juist traag. "Dus als je iemand volgt en die blijft ineens staan voor een winkelruit, dan doe jij dat niet. Jij loopt gewoon door en een collega neemt de observatie over."

Een tijdje terug kreeg het team te maken met een groep van 45 Paraguayanen. Hun paspoorten waren in orde en het verhaal was dat ze na Amsterdam Parijs zouden aandoen en daarna terug zouden gaan naar Paraguay. "Maar we geloofden ze niet", vertelt Hartman. "We hebben iedereen gemobiliseerd en alle groepsleden apart verhoord. Zo'n twaalf mensen vielen door de mand en vertelden dat ze naar Spanje zouden gaan om daar te blijven." De 45 personen konden meteen terug naar Paraguay, de reisleider werd aangehouden. Het bleek niet zijn eerste smokkeltrip te zijn. Onlangs werd hij veroordeeld tot dertig maanden celstraf.

Merel van Leeuwen, De Pers 3 maart 2011

Medewerkers hotels leren prostituees te herkennen

De politie gaat receptionisten en kamermeisjes lesgeven in het herkennen van prostituees. Het is de bedoeling dat het personeel sneller alarm slaat als vrouwen klanten ontvangen in een hotelkamer. Dat is verboden. Vaak gaat het om slachtoffers van mensenhandel.

Vanaf 8 maart verzorgt het Korps Landelijke Politiediensten drie eendaagse workshops voor leden van Koninklijke Horeca Nederland. Dat is een initiatief van het politieteam dat in januari de website van escortbedrijf Zuzana.com uit de lucht haalde. Zuzana huurde hotelkamers bij onder meer Ibis en Van der Valk. Prostituees verbleven daar een week en ontvingen twee tot vijf klanten per dag.

Escortmeisjes mogen wel

Escortmeisjes mogen een hotelgast bezoeken. Maar prostituees overtreden de wet als zij gedurende langere tijd een kamer huren en die gebruiken als peeskamer. Dat mag alleen in een bedrijf met een prostitutievergunning. Die niet wordt verstrekt aan hotels. Verhalen over vrouwen die betaalde seks aanbieden in hotels doen al jaren de ronde. Volgens grote hotelketens is dit moeilijk te bestrijden, omdat ze vaak niet merken dat prostituees een hotelkamer als peeskamer gebruiken.

“Toch zijn de signalen eenvoudig te herkennen”, aldus onderzoeker Caroline, die liever niet met haar achternaam in de krant wil. “We zullen receptionisten leren alert te zijn op Oost-Europese vrouwen van 20 tot 30 jaar die een kamer boeken voor langere tijd. Ze kunnen de security manager vragen een kamer in de gaten te houden. Hangt er vaak een bordje met ‘niet storen’, vragen ze veel extra

handdoeken of schone lakens? Liggen er condooms in de prullenbak? Er is meer, zoals het uiterlijk van de hotelgast. Verblijft een vrouw de hele dag in haar kamer? Wordt die kamer geboekt door een breedgeschouderde man die haar paspoort in zijn bezit heeft? Als je dat soort aanwijzingen combineert, dan heb je voldoende signalen om de politie te bellen.”

Alarmbellen

Er zijn momenten dat ‘alle alarmbellen moeten gaan rinkelen’. Dat illustreert Caroline met een afgeluisterd telefoongesprek op haar laptop. We horen hoe een man de receptie belt om een hotelkamer te boeken voor een week, voor een Oost-Europees meisje. Zij spreekt nauwelijks Engels, en hij weet niet hoe ze heet. “In zo’n geval reageerden hotels tot voor kort zelden alert. Ze stelden zich redelijk passief op, deels omdat zo’n boeking gewoon geld oplevert.”

Escortbedrijven verzinnen trucs

De vraag is of een hoteleigenaar kan controleren wat er gebeurt in de honderden kamers die hij verhuurt. Escortbedrijven adverteren zelden openlijk met kamernummers. Ze verzinnen trucs om te zorgen dat de klant weet waar hij naartoe moet.

Sommige klanten worden naar een kamer gedirigeerd door te bellen met de mailbox van een prostituee. Dan horen ze bijvoorbeeld: “Ik verblijf in hotel Schiphol A4 in Hoofddorp. Mijn kamernummer is 529. Graag discretie, dus niet bij de receptie naar me vragen. Als ik bezet ben, hangt een bordje aan mijn deur. Dan moet je even wachten. Kom snel!”

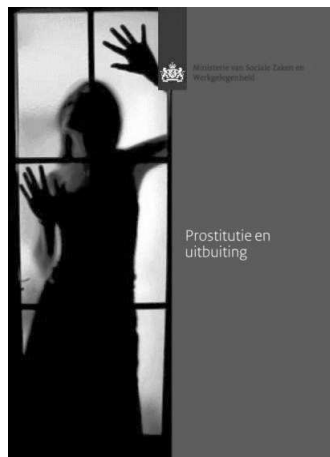
“We willen dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt”, zegt officier van justitie Warner ten Kate. “De politie kan het niet alleen. Dit brede maatschappelijke probleem moeten we samen bestrijden.”

*Door redactie ingekort artikel Volkskrant,
Menno van Dongen, 24 februari 2011*

Informatiekaart voor mensen in de prostitutie

Het Ministerie van SZW heeft een publicatie uitgebracht over prostitutie en uitbuiting. Deze informatiekaart is bestemd voor mensen die werken in de prostitutie en voor mensen die iemand kennen die in de prostitutie werkt.

De informatie is verkrijgbaar in de volgende talen: Nederlands, Engels, Hongaars, Portugees, Roemeens, Russisch, Spaans, Tsjechisch, Thai, Pools, Frans, Duits, Chinees en Bulgaars.

De folder geeft voorbeelden van uitbuiting zodat eventuele slachtoffers hun eigen situatie of die van anderen erin kunnen herkennen.

De boodschap van het ministerie is:

**Werk je tegen je wil
in de prostitutie?
Ken je iemand die wordt
gedwongen om
in de prostitutie te werken?
Vraag hulp!**

Op de website www.prostitutiegoedgeld.nl is deze folder te downloaden.

“Rechtbanken weten te weinig over uitbuiting”

Sommige rechtbanken weten te weinig over mensenhandel. De rechtbanken behandelen weinig van deze zaken waardoor ze niet veel van het onderwerp weten. Dat schrijft Trouw op basis van een rapport van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel, dat op 15 oktober werd gepresenteerd.

De rechtbanken van Assen, Zutphen, Roermond, Maastricht, Breda, Dordrecht en Middelburg behandelen samen slechts één procent van het totaal aantal mensenhandelzaken, berekende de krant. De meeste van dergelij-

ke zaken vinden plaats in Den Haag, Utrecht, Amsterdam, Den Bosch, Groningen en Zwolle-Lely-stad.

Rapporteur Mensenhandel Corinne Dettmeijer adviseerde in haar jaarrapport in 2007 al dat rechtbanken op dit vlak moeten worden bijgeschoold. Slechts enkele rechtbanken zouden dat advies ter harte hebben genomen.

Het Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel bestaat sinds 2000. De taak van de rapporteur is om de vinger aan de pols te houden bij mensenhandelzaken en aanbevelingen te doen om de bestrijding van mensenhandel te verbeteren.

Trouw, 16 oktober 2010

Mensenhandelaar voortaan voor gespecialiseerde rechtbank

De rechtszaken die over mensenhandel gaan, worden in vier gerechten in Nederland geconcentreerd. De rechtbanken van Amsterdam, Rotterdam, 's Hertogenbosch en Oost-Nederland gaan alle mensenhandelzaken behandelen.

De woordvoester van de raad zegt dat met deze nieuwe indeling “de kwaliteit van het werk kan worden verhoogd en de rechtseenheid kan worden bevorderd”. Dat zijn precies

de punten waar onder meer de Nationaal Rapporteur Mensenhandel, Corinne Dettmeijer-Vermeulen, kritiek op heeft. Er zijn namelijk grote verschillen tussen de uitspraken van verschillende rechtbanken in vergelijkbare zaken.

Mensenhandelzaken staan bekend om hun complexiteit. In het huidige systeem kan het zijn dat een rechtbank die bijvoorbeeld maar één men-

senhandelcasus per jaar krijgt een zeer complexe zaak moet behandelen. De rechtbanken missen dan de nodige ervaring en expertise. Het streven is om de vier gerechten in juli 2012 gereed te hebben. Dat moment moet samenvallen met de inwerkingtreding van de nieuwe gerechtelijke indeling van Nederland.

Ingekort artikel Trouw, 27 december 2010

De link tussen goedkope tomaten en mensenhandel

Wereldwijd zijn zeker 12,3 miljoen mensen het slachtoffer van arbeidsuitbuiting of seksuele dienstbaarheid. Ze zijn ook het slachtoffer van mensenhandel. Bedrijven maken hiervan gebruik om goedkope goederen te maken. Dat levert hen enorme winsten op. Een bedenking die Els Keytsman maakte op haar blog.

In geïndustrialiseerde landen werken 113.000 mensen in wat we slavernij kunnen noemen. In het Verenigd Koninkrijk worden naar schatting 500.000 tot 600.000 migranten uitgebuit.

In Frankrijk werkt de meerderheid van de Chinese migranten onder een of andere vorm van slavenarbeid, tot soms wel 21 uren per dag.

Mochten alle mensen die worden uitgebuit en slavenarbeid verrichten, eerlijk worden behandeld, dan zou men

aan hen meer dan 19,5 miljard dollar moeten betalen.

En mochten alle mensen die in geïndustrialiseerde landen onder dergelijke slechte omstandigheden moeten werken, een eerlijke compensatie krijgen, dan zou dat neerkomen op 2,5 miljard dollar.

Met de campagne 'What Lies Behind the Things We Buy?', mikt de International Organization of Migration op de consumenten. “Veel te lang is gedacht dat armoede en discriminatie de oorzaken zijn van arbeidsuitbuiting. Maar die visie is te beperkt.

Mensenhandel wordt ook veroorzaakt door een algemene wereldwijde vraag naar goedkope arbeid en goederen”, zegt William Lacy Swing, directeur-generaal van IOM. Om deze uitbuiting te stoppen, moeten consumenten dan ook kritischer kijken naar waar hun voedsel vandaan komt dat ze in de winkel kopen.

Kiezen voor ethische producten is de gemakkelijkste en meest efficiënte manier om dergelijke uitbuiting te stoppen.

Els Keytsman directeur Vluchtelingenwerk Vlaanderen WereldMorgen 14 april 2010

Wie meer informatie wil, kan terecht op een speciale website: www.buyresponsibly.org

Je kan ook lid worden van de Facebookgroep 'Responsible buyers'. De speciale campagnespots zijn ook te zien op YouTube.

Puur natuur

Met alles wat op tv en internet voorbijkomt wordt seksuele voorlichting steeds moeilijker, vinden veel ouders en opvoeders. Je wil het toch een beetje normaal overbrengen, niet in de hitsige, hijgerige sfeer van voor genot is alles geoorloofd, meer als richtwijzer bij een ontdekkingsreis waarbij respect voor eigen gevoelens en die van de ander gewaarborgd is. Dat is een probleem, juist seksuele uitspattingen halen krantenkoppen en jeugd anno 2011 is niet gek, maar zeer bij de tijd. Wat moet je, als zelfs staatshoofd Berlusconi ermee wekomt met minderjarige seksspeeltjes op immorele feestjes. Het journaal toont woedende Italiaanse vrouwen die protesteren met de schreeuw: "Ik ben meer dan dat daar onder". De vrouw gereduceerd tot 'dat daar onder': het leidt wereldwijd tot geweld, vernedering, uitbuiting, verkrachting, vrouwenhandel, kinderverkoop – noem maar op. Niet alleen nu met alles open en bloot van de daken geschreeuwd; de problemen en excessen rond 'dat van onder' zijn van alle tijden. Ja, ook van het nostalgische 'vroeger', toen een kind in het gunstigste geval de bloemetjes en de bijtjes kreeg voorgeschoteld – en dat moest het dan maar zijn.

Ook ik ben van deze tijd even op internet kijken dus of ze de seksuele stormen hebben overleefd, die bloemetjes en bijtjes. Ik vind ze als naam voor hippe kinderkleding. Maar inderdaad is er ook nog – in een strak-zakelijk zinnetje – de uitleg van meeldraad en stamper met de toevoeging dat bevruchting bij de mens eigenlijk ook zo ongeveer op die manier gaat. Verder verfijningen van het on-

derwerp, zoals 'wat doe je als je toevallig ziet dat je ouders seks hebben?' en andersom de grote schrik: Je ouders betrappen jou en je vriendje met seks. Er is een dominee die de vraag stelt: "Wil je diep in je hart niet graag op de regels van thuis leunen?" Iets wat zonder twijfel veel jongeren best zouden willen, verscheurd als ze zijn tussen het enge waar ze niet aan toe zijn en de angst 'het' gedaan moeten hebben om erbij te horen.

De woorden 'seks in de bijbel' flitsen voorbij. Moeilijk onderwerp. Het is niet raadzaam zonder enige uitleg de bijbel na te pluizen op bruikbare richtlijnen voor omgaan met seks. Neem het (volks)verhaal uit het boek Rechters met de man die wordt belaagd door een woedende menigte: "Kom naar buiten als je durft". De lafaard geeft ze zijn vrouw, maar wanneer dat mens verkracht en halfdood op de stoep ligt volgt een wraakactie waarbij vele tienduizenden sneuvelen. En dan worden ergens 300 maagden geroofd om een ontvolkte stam aan nageslacht te helpen.

Dan liever stamper en stuifmeel als voorlichting? Och. Op een vredige zondagochtend onthaalt het programma Vroege Vogels de luisteraar op het wel en wee van het bijenvolkje, waar bevruchte eitjes veilig worden weggestopt omdat zij een vrouwtjesbij – dus voortbestaan – zullen leveren. De presentator: "Soms sleuren mannetjes die al met geweld naar buiten voor de daad, nog voor de vrouwtjes goed en wel zijn uitgekomen". Terug naar de natuur is dus ook niet alles. Misschien moeten we gelaten vaststellen, dat het allemaal gewoon de natuur is.

Beeldje van Mw. Trees Wash, een van de hoofdprijzen van de SRTV-loterij

Bezinning

Waar haal je de kracht vandaan?
Waar haal je de geestkracht vandaan?
Waar haal je de Geest vandaan?

Als je moe bent
als je eenzaam bent
als je geen oplossing meer ziet
als het licht weg is
als een ander je niet ziet staan ...

Doe dan het raam open
zie het licht van de opgaande zon
voel de wind in je haren
luister naar de lentegeluiden,
het ruisen van het lichte groen
en weet je gedragen
in een groter geheel
op de adem van Gods Geest.

Colofon

Verhandelingen

is een uitgave van de Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel (SRTV) als bijdrage in de strijd voor een rechtvaardige, democratische samenleving.

ING bank
KvK

42 05 57 t.n.v. SRTV, Den Bosch
34156001

Redactie:

Ivonne van de Kar
Gijs Lieffering
Frans Kwik
Lucy Tillemans
Wil van der Leeuw

Redactieadres:

SRTV
Sint Janssingel 92
5211 DA Den Bosch
telefoon: 073 - 615 44 44
e-mail: srtv@srtv.info
internet: www.srtv.info